

de toate profilurile trebuie să citească Istoria românilor, Politologia, Teoria și practica integrării europene.

UNIUNEA EUROPEANĂ LA 60: PROBLEME ȘI PERSPECTIVE

Manole Cartofeanu,
doctor în filozofie U.T.M.

Cu câțiva ani în urmă UE era privită de întreaga lume ca un model de integrare nemaicunoscut în istoria universală, în care în mod echitabil se respectă toate bunurile, drepturile omului sunt respectate cu cea mai mare strictețe, iar țărilor mari și mici le sunt garantate drepturi egale și finanțe.

În dărilor de seamă statistice și astăzi UE este concepută ca una din forțele globale în cele mai diverse direcții. O uniune cu 500 milioane de populație și 23% din producția mondială, cu cele mai bune condiții de viață pentru întreaga populație: valută unică, posibilități de călătorie fără viză, dreptul tineretului de a învăța în orice universitate, dreptul de a se încadra în muncă în orice țară din cadrul UE. Nu există, de asemenea, granițe nici pentru transferurile de capital, producție, tehnologii performante și forță de muncă. De aceea, nu întâmplător la poarta UE și astăzi mai există coadă de state doritoare de a deveni pe viitor membri: Albania, Macedonia, Serbia, Muntenegru, etc.

Însă evenimentele de ordin negativ din ultimii ani – crize politice și valutare dintr-un șir de țări europene, problema migrațiilor în proporții neprevăzute și necontrolată, terorismul în creștere, politica agresivă a Federației Ruse – au avut o influență negativă și asupra UE. Și ultima, cea mai grea încercare pentru UE a fost părăsirea UE de către Marea Britanie.

În asemenea condiții în Europa au început să apară voci diametral opuse. Unii sunt de părere că UE are destule forțe ca să continue calea de integrare, la un nivel și mai aprofundat, propunându-se să fie realizate unele idei noi, ca formarea ministerului de externe a UE, de a organiza o armată unică, etc. Pe când altele încep să pună la îndoială acest proces, văzând în el mai degrabă o încercare a țărilor mai puternice și mai dezvoltate în frunte cu RFG de a folosi integrarea pentru prosperarea economică proprie, în detrimentul țărilor mai slabe.

În asemenea condiții nefavorabile s-a întrunit la 25 martie 2017 summit-ul de la Roma cu ocazia aniversării a 60 de ani de la întemeierea UE. La summit șeful Comisiei Europene a făcut un bilanț a situației create și a prezentat un plan de

reformă al Uniunii Europene după BREXIT, punând în discuția celor 27 de state cinci scenarii, privind viitorul UE în perspectivă.

Scenariul 1: Continuarea actualei direcții – cele 27 de state UE se vor concentra pe implementarea agendei de reformă în spiritul Comisiei Europene conduse de Jean-Claude Juncker și a declarației de la Bratislava.

Scenariul 2: Nimic altceva înafara pieței unice – cele 27 de state membre transferă treptat accentul pe piața unică, dat fiind că statele-membre nu reușesc să ajungă la poziții comune într-un număr din ce în ce mai mare de direcții politice de cooperare.

Scenariul 3: O Europă cu mai multe viteze – țările cele mai puternice ar putea decide să prindă un avans în ceea ce privește cooperarea pe subiecte mai sensibile, precum apărarea, securitatea internă și terorismul, armonizarea fiscală sau chestiunile sociale, fără a aștepta ca toate cele 27 de state-membre să-și dea acordul. Acest lucru ar permite, de exemplu, schimbul de informații în timp real între autoritățile și instituțiile judiciare din diverse state ale blocului comunitar, însă riscul ar fi acela ca procesul decizional în sânul Uniunii „să devină mai complex”.

Scenariul 4: Să facem mai multe, dar mai puțin – Mutarea accentului pe domenii extrem de precise, cum ar fi diplomația, sfera informațională sau gestionarea comună a frontierelor UE, nu legiferarea cu orice preț, mai ales când vine vorba de subiectele cotidiene. Această nouă abordare ar trebui să răspundă criticilor referitoare la o Uniune mult prea birocratizată și invazivă.

Scenariul 5: Federalism sport – cele 27 de țări ar putea lua decizia de a „gestiona în comun mai multă putere, mai multe resurse și procese decizionale, în toate domeniile” (zona euro, afaceri externe și apărare, imigrația, energie, probleme de mediu, etc.). Însă avertizează Comisia că „există riscul ca acuzațiile potrivit cărora UE este lipsită de legitimitate sau acaparează prea mult puterea, în detrimentul autorităților naționale, să se argumenteze”.

După largi și aprinse discuții, liderii Uniunii Europene și-au reînnoit jurămintele luate în urmă cu 60 de ani printr-o declarație solemnă de „unitate” și „viitor comun”, în ciuda divorțului unui partener – Marea Britanie. „Europa este viitorul nostru comun”, se arată în documentul final, care a fost adoptat cu ocazia summit-ului aniversar. Dincolo de dorințele ce trebuie să devină realitate „Declarația de la Roma” nu a putut ascunde prezența diviziunilor care îi separă pe europeni: Grecia – în privința capitolului social și statele est-europene, legat de ideea „cu mai multe viteze”. Ele s-au luptat pentru a modifica documentul în favoarea lor.

Liderii celor 27 state-membre și instituțiile europene și-au luat angajamentul să acționeze pentru o Europă care favorizează progresul economic și social, „precum coeziunea și convergența, asigurând în același timp integritatea pieței

interne”. O Uniune „care să țină cont de diversitatea sistemelor naționale și de rolul esențial al partenerilor sociali”.

După mai multe discuții, Declarația adoptată nu menționează o Europă cu „mai multe viteze”, ci numai cu „ritmuri diferite”. „Vom acționa împreună, în ritmuri și cu intensitate diferită acolo unde este necesar”, afirmă liderii Europei, adăugând că membrii UE vor continua să adere la tratate și să poată să se alăture eforturilor pentru o cooperare mai strânsă.

Statele-membre vor putea alege să coopereze mai strâns cu privire la anumite aspecte, permițând grupurilor de țări să se deplaseze în direcția integrării europene cu viteze multiple. „UE va aniversa 100 de ani”, a prezis președintele Comisiei Europene Jean-Claude Juncker, care a semnat Declarația de la Roma cu stiloul original, folosit de reprezentantul Luxemburgului în urmă cu 60 de ani, pronunțându-se pentru o Europă unită.

CONSECINȚELE ANEXĂRII BASARABIEI LA 1940

Vasile Vasilos,
conf. univ. dr., U.T.M.

Etapă finală a procesului de instaurare a regimului sovietic în Basarabia a avut loc odată cu constituirea organelor supreme ale puterii de stat, în rezultatul alegerilor în Sovietul Suprem al R.S.S.M., precum și adoptarea Constituției R.S.S. Moldovenești. Starea de spirit extrem de ostilă a populației din teritoriile anexate față de noul regim, a determinat guvernul sovietic să declare alegeri pentru completarea Sovietului Suprem al U.R.S.S. cu deputați din noile regiuni anexate și pentru alcătuirea Sovietelor locale în aceste regiuni. Scopul urmărit de către Kremlin în realitate, era constituirea unei baze juridice, legislative și legitimizarea actului de anexare a noilor teritorii. Totodată se încerca să se arate că U.R.S.S. era un stat de drept, în care libertatea personalității era garantată, asigurată și exercitată de către toți cetățenii, indiferent de rasă și naționalitate.

În acest scop, la 10 noiembrie 1940, la Chișinău a fost convocată sesiunea a IV-a extraordinară a Sovietului Suprem al R.A.S.S.M. la care s-a adoptat legea cu privire la alegerile în Sovietul Suprem al R.S.S.M. Ziua alegerilor a fost fixată pentru 12 ianuarie 1941.

Alegerile din 12 ianuarie 1941 au fost o farsă politică bine gândită, organizată și dirijată de Moscova, având un caracter formal deoarece în fiecare circumscripție s-a propus numai câte un singur candidat, înaintat și controlat de organele de partid comuniste și ale N.K.V.D.-ului.